

OPONENTSKÝ POSUDEK

Jméno diplomanta/diplomantky:	Blanka Lipovšeková
Téma práce:	Určování rodičovství s mezinárodním prvkem
Rozsah práce:	147 395 znaků (dle diplomantky)
Datum odevzdání práce:	13.8.2024

1. Aktuálnost (novost) tématu

Zvolené téma považuji velmi aktuální, a to zejména v souvislosti s projednávaným návrhem nového nařízení EU, které obsahuje unifikovaná pravidla pro založení mezinárodní příslušnosti soudu ve věcech určení rodičovství, určení rozhodného práva a uznání rozhodnutí ve věcech určení rodičovství vydaných soudy jiných členských států.

2. Náročnost tématu na teoretické znalosti, vstupní údaje a jejich zpracování a použité metody

Téma předkládané diplomové práce patří mezi náročnější témata zejména z toho důvodu, že úprava zvoleného institutu rodinného práva je v mezinárodním právu soukromém rozstřížena do řady různorodých pramenů právní úpravy. Diplomantka při zpracování tématu využívá zejména deskriptivní metodu.

3. Formální a systematické členění práce

Práce je členěna do šesti kapitol, úvodu a závěru. Přílohu tvoří přehled relevantní právní úpravy ve dvoustranných smlouvách o právní pomoci. Kapitoly jsou rozsahem velmi nevyvážené. Kapitola pátá, kterou diplomantka věnuje Evropskému osvědčení o rodičovství, má rozsah prakticky jedné strany. Obdobně kapitola šestá, která je nazvána „Přijímání Návrhu nařízení“, má rozsah půldruhé strany. Nedomnívám, že témata kapitoly páté a šesté si s ohledem na svůj rozsah i s ohledem na logické členění a obsahovou výstavbu textu práce zaslouhují samostatné kapitoly. Za irelevantní považuji podkapitolu 3.1.1 v rozsahu jednoho odstavce, která se zabývá nabýváním českého státního občanství. Výhrady mám i k nekonzistentním názvům jednotlivých kapitol, resp. podkapitol.

4. Vyjádření k práci

Výhrady mám k úrovni odborného právního jazyka diplomantky. Práce obsahuje celou řadu nevhodných formulací, kdy je v některých případech i obtížné dovodit, co vůbec měla autorka na mysli, např. „Návod pro správné právní posouzení věci primárně poskytují normy mezinárodního práva soukromého...(str. 5), „..kdy norma mezinárodního práva soukromého určí postup dle úpravy českého právního řádu.“ (str. 8), „I v případech, kdy pravomoc soudu členského státu nelze zjistit na základě vymezených kritérií však může být ve věci rozhodováno na poli Evropské unie.“(str. 20), „Mezinárodní smlouvy ve své textaci zacházejí s pojmy jako...“ (str. 16). Nedomnívám se, že návrh nařízení o určení rodičovství je „unijní kodifikací řízení o rodičovství“ a nelze souhlasit s tím, že obsahuje „pravidla zabývající se určování rodičovství s mezinárodním prvkem“ (str. 18), „Vodítkem ke správnému určení právního řádu, jenž má být v předmětném řízení aplikován, opět poskytuje ZMPS....“str. 22. Na str. 27 hovoří o dvoustranných smlouvách jako o „ujednáních“.

Na str. 16 diplomantka uvádí, že „některé bilaterální úpravy obsahují specifické způsob určení sudiště, které lze jen těžko podřadit pod naukou vymezená jurisdiction kritéria. Neuvádí však žádný příklad – to by bylo vhodné doplnit.

Na str. 17 diplomantka uvádí citaci z mé publikace Kritérium obvyklého pobytu v mezinárodním právu soukromém s odkazem na str. 43, tento odkaz však není správný.

V podkapitole 2.3 diplomantka uvádí, že v návrhu nařízení o určení rodičovství v části týkající se určování mezinárodní příslušnosti soudů „dochází k zaměňování pojmů pravomoc a příslušnost a k nerespektování příslušné terminologie ZMPS“. Dokonce uvádí, že terminologie v návrhu nařízení „vytváří rozkol v úpravě určování rodičovství“. Toto by měla diplomantka vysvětlit. Proč by mělo unijní nařízení respektovat terminologii národní právní úpravy členských států? Jaký rozkol má diplomantka na mysli?

Na str. 20 autorka uvádí, že „jelikož jsou jurisdikční kritéria Důvodovou zprávou označena za alternativní, dává návrh nařízení navrhovateli možnost zvolit libovolnou z možností tak aby ve věci rozhodoval soud který je dítěti nejbližší.“ Alternativní příslušnost je dána dikcí samotného ustanovení, nikoli jejím označením v důvodové zprávě za alternativní.

Na str. 23 ve vztahu ke kolizní úpravě v ZMPS hovoří autorka o „dodatečném“ způsobu určení rozhodného práva dle § 54 odst. 1. Proč označuje toto kolizní pravidlo jako dodatečné?

Na str. 25 autorka uvádí, že by za rozhodné právo mohlo být určeno více právních řádů? Kdy by tento případ mohl nastat? Dále konstatuje, že „pravidla pro stanovení pravomoci vnitrostátních orgánů bývají v jednotlivých vnitrostátních úpravách formulovaná velice široce.“ Z čeho toto tvrzení autorka dovozuje? Bylo by dobré uvést příklady. Dále se nedomnívám, že použití různých hraničních určovatелů v kolizní normách, lze označit jako „zcela protichůdná pravidla určení rozhodného práva“.

Na str. 35 autorka uvádí náleží ÚS, který se týkal odepření uznání cizího rozhodnutí o určení rodičovství, pro pochopení kapitoly by bylo vhodné přiblížit poměrně komplikované skutkové okolnosti.

Na str. 39 autorka hovoří o principu vzájemné důvěry v právní řád jednotlivých členských států – na mysli má zřejmě princip vzájemné důvěry ve výkon spravedlnosti v EU.

5. Kritéria hodnocení práce

Splnění cíle práce	Diplomantka si klade za cíl “navrhnout možný způsob sjednocení výkladu pravidel obsažených v platné právní úpravě” a dále “vytvořit ucelený přehled bilaterálních smluv, jimiž je co do řízení o určení rodičovství ČR vázána”. Diplomantka v příloze ke své práci vypracovala přehled dvoustranných smluv, které zakotvují jurisdikční/kolizní pravidla pro určení rodičovství. Způsob sjednocení výkladu pravidel obsažených v platné právní úpravě je v práci pojednán dle názoru oponentky pouze marginálně. Dále si práce klade za cíl „pro případ, že by se jednomyslný souhlas (s návrhem nařízení o určení rodičovství) nejevil jako pravděpodobný, vytyčit možný alternativní postup pro přijetí v něm obsažených pravidel.“ Zde předpokládá diplomantka přijetí nařízení v režimu posílené spolupráce, což je zcela zřejmý postup (s ohledem na v tomto režimu již přijatá jiná nařízení
--------------------	--

	z oblasti mezinárodního práva soukromého). Dle názoru oponentky se diplomantce podařilo splnit cíle práce pouze částečně.
Samostatnost při zpracování tématu včetně zhodnocení práce z hlediska plagiátorství	Na základě automatické kontroly lze konstatovat, že diplomantka zpracovala téma samostatně.
Logická stavba práce	S ohledem na logickou stavbu práce mám výhrady ke kapitole šesté, která obsahem ani rozsahem neodpovídá jiným samostatným kapitolám (viz výše).
Práce se zdroji (využití cizojazyčných zdrojů) včetně citací	Autorka pracuje téměř výhradně s českou literaturou, což je při zpracování tématu z oblasti mezinárodního práva soukromého zcela nedostačující. Absentuje jakákoliv odborná literatura k návrhu nového unijního nařízení, jímž se diplomantka v práci podrobně zabývá.
Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)	Práce je velmi popisná, čemuž odpovídá i úroveň provedené analýzy.
Úprava práce (text, grafy, tabulky)	Ke grafické úpravě práce nemám zásadních připomínek. Za nekonsistentní považuji názvy některých podkapitol - např. podkapitoly kapitoly dvě či tři. Některé názvy jsou rovněž nevhodně dlouhé.
Jazyková a stylistická úroveň	Předložená práce obsahuje gramatické chyby (velká písmena: např. „akty evropské unie” str. 11, či interpunkce str. 15) a překlepy, což je škoda. Zásadní výhrady mám k úrovni odborného jazyka (viz výše). Autorka v textu používá často přímé citace, které by však v tomto typu odborného textu měly být spíše výjimkou.

6. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě

Zásadní připomínky mám k závěru práce, ve kterém absentují konkrétní závěry, ke kterým diplomantka v práci dospěla. Autorka by je vyčerpávajícím způsobem měla doplnit u obhajoby. V závěru uvádí:

„Autorka textu se zabývá nedostatky co do užití terminologie, jež se v rámci úpravy téhož institutu mezi jednotlivými akty často rozchází. Autorka pak v textu práce navrhuje možný způsob jednotného výkladu tak aby byla zajištěna co největší právní jistota účastníků řízení.“ Je však třeba uvést konkrétní návrhy.

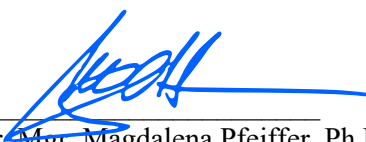
„Ve vztahu k návrhu nařízení vyzdvihuje jeho možné přínosy pro rozhodovací praxi, jakož i potenciál zjednodušit a zpřehlednit problematiku určitě a uznávání rodičovství s přeshraničním prvkem.“ Je třeba je uvést.

„Autorka zároveň poukazuje na možná sporná místa na nichž nepadají napříč členskými státy jednomyslná shoda.“ Opět je třeba uvést konkrétní závěry.

Dále by se v rámci obhajoby mohla diplomantka vyjádřit k tomu, zda by úprava určení rodičovství v ZMPS byla nadále relevantní i poté, kdy by unijní nařízení o určení rodičovství bylo v navrhované podobě přijato.

Doporučení/nedoporučení práce k obhajobě	Práci ještě doporučuji k obhajobě, konečný výsledek bude ale záviset na průběhu ústní obhajoby.
Navržený klasifikační stupeň	Předběžně navrhuji klasifikační stupeň dobře.

V Praze dne 1. 9. 2024

doc. JUDr. Mgr. Magdalena Pfeiffer, Ph.D.